DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)
den 14 april 2005 *

I mål C-157/03,

angående en talan om fördragsbrott enligt artikel 226 EG, som väckts den 7 april 2003,

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av C. O'Reilly och L. Escobar Guerrero, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Konungariket Spanien, företrätt av N. Díaz Abad, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

* Rättegångsspråk: spanska.

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden C.W.A Timmermans samt domarna C. Gulmann, J. Makarczyk (referent), P. Kūris och J. Klučka,

generaladvokat: C. Stix-Hackl,
justitiesekreterare: R. Grass,

med beaktande av det skriftliga förfarandet,

och efter att den 9 november 2004 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Europeiska gemenskapernas kommission har yrkat att domstolen skall fastställa att Konungariket Spanien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt EG-fördraget, genom att i strid med rådets direktiv 68/360/EEG av den 15 oktober 1968 om avskaffande av restriktioner för rörlighet och bosättning inom gemenskapen för medlemsstaternas arbetstagare och deras familjer (EGT L 257, s. 13; svensk specialutgåva, område 5, volym 1, s. 44), rådets direktiv 73/148/EEG av den 21 maj 1973 om avskaffande av restriktioner för rörlighet och bosättning inom

gemenskapen för medborgare i medlemsstaterna i fråga om etablering och tillhandahållande av tjänster (EGT L 172, s. 14; svensk specialutgåva, område 6, volym 1, s. 135) och rådets direktiv 90/365/EEG av den 28 juni 1990 om rätt till bosättning för anställda och egna företagare som inte längre är yrkesverksamma (EGT L 180, s. 28; svensk specialutgåva, område 6, volym 3, s. 60) föreskriva ett krav på bosättningsvisering för att uppehållstillstånd skall kunna beviljas medborgare i ett tredjeland som är familjemedlemmar till en gemenskapsmedborgare som har utövat sin fria rörlighet, och genom att i strid med bestämmelserna i rådets direktiv 64/221/EEG av den 25 februari 1964 om samordningen av särskilda åtgärder som gäller utländska medborgares rörlighet och bosättning och som är berättigade med hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa (EGT 1964, 56, s. 850; svensk specialutgåva, område 5, volym 1, s. 28) underlåta att så snart som möjligt och senast sex månader efter den dag då ansökan om uppehållstillstånd inlämnades utfärda uppehållstillstånd.

Tillämpliga bestämmelser

De gemenskapsrättsliga bestämmelserna

Bestämmelser rörande inresa och bosättning

2 I artikel 1 i direktiv 68/360 föreskrivs att medlemsstaterna skall avskaffa restriktioner för rörlighet och bosättning inom gemenskapen för medborgare i medlemsstaterna och deras familjemedlemmar, för vilka rådets förordning (EEG) nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen (EGT L 257, s. 2; svensk specialutgåva, område 5, volym 1, s. 33) är tillämplig.

3 I artikel 1 i direktiv 73/148 föreskrivs att medlemsstaterna bland annat skall avskaffa restriktioner för rörlighet och bosättning för medborgare i en medlemsstat som har etablerat sig eller som önskar etablera sig i en annan medlemsstat för att driva egen rörelse eller som önskar tillhandahålla tjänster i denna stat, liksom för sådana medborgares make, oavsett deras nationalitet.

4 Enligt artikel 1 i direktiv 90/365 skall medborgare i medlemsstaterna som har arbetat som anställda eller egna företagare och deras familjemedlemmar beviljas rätt till bosättning, under förutsättning att de erhåller sjuk- eller förtidspension eller ålderspension eller pension på grund av arbetsolycka eller sjukdom med ett belopp som är tillräckligt stort för att undvika att de kommer att ligga det sociala trygghetssystemet i värdmedlemsstaten till last under den tid de bor där, och under förutsättning att de omfattas av heltäckande sjukförsäkring i sagda medlemsstat.

5 I artiklarna 3 och 4 i direktiv 68/360 föreskrivs följande:

"Artikel 3

1. Medlemsstaterna skall tillåta de personer som avses i artikel 1 att resa in i territoriet mot uppvisande av enbart giltigt identitetskort eller pass.

2. Inresevisum eller motsvarande dokument får inte krävas utom för de familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat. Medlemsstaterna skall i största möjliga mån underlätta för dessa personer att få de visa de behöver.

Artikel 4

1. Medlemsstaterna skall bevilja uppehållstillstånd inom sitt territorium för de personer som avses i artikel 1 som kan uppvisa de handlingar som nämns i punkt 3.

2. Som bevis på rätten till bosättning skall ett dokument utfärdas, kallat 'Uppehållstillstånd för medborgare i en medlemsstat i EEG'. Detta dokument måste innehålla förklaringen att det har utfärdats i enlighet med förordning (EEG) nr 1612/68 och med de åtgärder som vidtagits av medlemsstaterna för genomförande av detta direktiv. Texten till förklaringen finns i bilagan till detta direktiv.

3. För att utfärda uppehållstillstånd för en medborgare i en av EEG:s medlemsstater får medlemsstaterna endast kräva att följande handlingar uppvisas:

...

— Av arbetstagarens familjemedlemmar

c) det dokument med vilket de reste in i territoriet,

d) ett dokument utfärdat av behörig myndighet i ursprungslandet eller det land de kom ifrån, som intygar släktskapen,

e) i de fall som avses i artikel 10.1 och 2 i förordning (EEG) nr 1612/68 ett dokument utfärdat av behörig myndighet i ursprungslandet eller det land de kom ifrån, som intygar att de för sin försörjning är beroende av arbetstagaren, eller att de ingår i hans eller hennes hushåll i landet i fråga.

4. För en familjemedlem som inte är medborgare i en medlemsstat skall utfärdas ett uppehållstillstånd som skall ha samma giltighet som tillståndet för den arbetstagare han eller hon är beroende av."

6 I artikel 3 och artikel 6 i direktiv 73/148 föreskrivs följande:

"Artikel 3

1. Medlemsstaterna skall tillåta personer som avses i artikel 1 att resa in i landet mot uppvisande av enbart identitetskort eller pass.

2. Inget inresevisum eller motsvarande dokument får krävas utom för de familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat. Medlemsstaterna skall i största möjliga mån underlätta för dessa personer att få de viseringar de behöver.

...

Artikel 6

Den som ansöker om uppehållstillstånd eller tillfälligt uppehållstillstånd skall inte av en medlemsstat avkrävas att uppvisa något annat än följande, nämligen:

a) det identitetskort eller pass med vilket han eller hon kom in i landet,

b) bevis för att han eller hon tillhör någon av de personkategorier som avses i artiklarna 1 och 4."

7 Artikel 2.1 och 2.2 i direktiv 90/365 har följande lydelse:

"1. Rätten till uppehållstillstånd skall kunna styrkas med ett dokument kallat 'Uppehållstillstånd för en medborgare i en medlemsstat i EEG', vars giltighet får begränsas till fem år och som skall kunna förnyas. Medlemsstater får emellertid, då de anser detta nödvändigt, kräva omprövning av tillståndet vid utgången av de två första årens bosättning. Om en familjemedlem inte är medborgare i en medlemsstat, skall för honom eller henne utfärdas ett uppehållsdokument med samma giltighetstid som det som utfärdas till den medborgare som han eller hon är beroende av.

För att utfärda uppehållstillstånd eller dokument får medlemsstaten endast kräva att den sökande uppvisar ett giltigt identitetskort eller pass och styrker att han eller hon uppfyller kraven enligt artikel 1.

2. Artiklarna 2, 3, 6.1 a och 6.2 samt artikel 9 i direktiv 68/360/EEG skall också tillämpas på dem som omfattas av detta direktiv.

..."

8 I artikel 5.1 i direktiv 64/221 föreskrivs följande:

"Ett beslut att bevilja eller avslå ett första uppehållstillstånd skall fattas så snart som möjligt och i vart fall senast sex månader efter den dag då ansökan om tillstånd inlämnades.

Personen i fråga skall tillåtas stanna kvar tillfälligt inom territoriet i avvaktan på ett beslut att antingen bevilja eller vägra ett uppehållstillstånd."

Bestämmelser om visering

9 I artikel 2 i rådets förordning (EG) nr 539/2001 av den 15 mars 2001 om fastställande av förteckningen över tredje länder vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredje länder vars medborgare är undantagna från detta krav (EGT L 81, s. 1), föreskrivs följande:

"I denna förordning avses med visering ett tillstånd som utfärdats av en medlemsstat eller ett beslut som fattats av en medlemsstat och som krävs i samband med

— inresa för en vistelse i denna medlemsstat eller i flera medlemsstater, för en tid som sammanlagt inte överstiger tre månader eller i samband med

— inresa för transitering genom denna medlemsstats eller flera medlemsstaters territorium med undantag för flygplatstransitering."

Den nationella lagstiftningen

10 I artikel 10.3 i kungligt lagdekret nr 766/1992 av den 26 juni 1992 om inresa till och bosättning i Spanien för medborgare i Europeiska gemenskaperna (Real Decreto 766/1992, de 26 junio 1992, sobre entrada y permanencia en España de nacionales de Estatos miembros de las Comunidades Europeas, BOE nr 156 av den 30 juni 1992, s. 22275), i dess lydelse enligt kungliga lagdekreten nr 737/95 av den 5 maj 1995 (BOE nr 133 av den 5 juni 1995, s. 16547) och nr 1710/1997 av den 14 november 1997 (BOE nr 274 av den 15 november 1997, s. 33549), föreskrivs följande:

"Personer som berörs enligt artikel 2 och som är familjemedlemmar till de personer som avses i föregående punkter skall inge de handlingar som utfärdats av behöriga myndigheter och som innehåller uppgift om följande:

a) Släktskapsförhållanden.

b) Att personen är försörjd av den medborgare som släktskapsförhållandet avser, i de fall detta villkor kan uppställas.

c) Att, i fråga om familjemedlemmar till de personer vars bosättning omfattas av punkt 1 e), f) och g), de medel och den sjukförsäkring som nämns där är tillräckliga för den som har rätt till dessa medel och dennes familjemedlemmar i enlighet med där fastställda bestämmelser.

d) Att familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat inom Europeiska gemenskaperna, förutom ovannämnda dokumentation, i sitt pass har bosättningsviseringen, vilken i undantagsfall inte behöver visas upp."

11 I artiklarna 23 och 28 i kungligt lagdekret nr 155/1996 av den 2 februari 1996 om godkännande av verkställighetsförordningen avseende lag 7/1985 (Real Decreto 155/1996 de 2 de febrero 1996, por el que se aprueba el reglamento de ejecución de la Ley Orgánica 7/1985, BOE nr 47 av den 23 februari 1996, s. 6949), föreskrivs följande:

"Artikel 23: Bosättningsviseringar — Klasser

...

2. En bosättningsvisering för återförening av familjen kan beviljas efter tillstyrkande från den behöriga administrativa myndigheten för utländska medborgare som befinner sig i någon av de situationer som avses i artikel 54 i denna förordning, och

som för att återförenas med en familjemedlem som är bosatt i Spanien ansöker om detta. Tillstyrkandet är enligt artikel 28.1 i förevarande förordning bindande med avseende på de villkor som skall vara uppfyllda för den person som avser att återförena sig med familjen.

...

6. En bosättningsvisering som inte avser förvärvsarbete kan beviljas för utländska medborgare som har gått i pension, eller utländska medborgare som är i arbetsför ålder och som inte kommer att utöva någon verksamhet i Spanien som fordrar arbetstillstånd eller som inte omfattas av kravet på utverkande av sådant tillstånd.

...

Artikel 28: Särskilda handlingar som krävs för bosättningsviseringar

1. Vid ansökan om bosättningsvisering för återförening med familjen skall den i Spanien bosatta person som återföreningen avser, före det att ansökan görs, begära att från den administrativa myndigheten på den ort där han är bosatt utfå ett intyg som visar att han uppfyller de krav som föreskrivs i artikel 56.5 och 56.7 i denna lag, och att han redan innehar ett förnyat uppehållstillstånd. En familjemedlem som omfattas av någon av de situationer som anges i artikel 54.2 i förevarande förordning skall tillsammans med ansökan om visering inge en kopia på begäran om intyg, vilken skall ha registrerats av nämnda administrativa myndighet, samt de handlingar som påvisar släktskap och i förekommande fall, den rättsliga och ekonomiska beroendeställningen.

...

6. Vid en ansökan om bosättningsvisering som inte avser förvärvsarbete skall den utländske medborgaren inge de handlingar som visar att han har medel för sitt uppehälle, eller att han kommer att uppbära fast inkomst som är tillräcklig och ägnad att försörja honom och de familjemedlemmar som för sin försörjning är beroende av honom. Medlen för uppehälle eller den fasta inkomsten skall vara tillräckliga för att täcka kostnader för bostad, försörjning och hälsovård för sökanden såväl som för de av hans familjemedlemmar som för sin försörjning är beroende av honom."

Bakgrunden och det administrativa förfarandet

12 Förevarande fördragsbrottsförfarande har sitt ursprung i två klagomål som gavs in till kommissionen av gemenskapsmedborgare som hade utövat den rätt till fri rörlighet som de har enligt EG-fördraget och vars makor vägrades uppehållstillstånd i Spanien, på den grunden att de först borde ha ansökt om en bosättningsvisering vid det spanska konsulatet i deras senaste hemort. De händelser som påtalades i klagomålen ägde rum år 1998 vad beträffar fru Weber och år 1999 avseende fru Rotte Ventura.

13 Den 26 april 1999 riktade kommissionen i detta hänseende en skrivelse till de spanska myndigheterna som den 5 juli 1999 svarade genom att bekräfta att bosättningsviseringen var nödvändig för det senare förfarandet för utfärdande av uppehållstillstånd.

14 I enlighet med det förfarande som föreskrivs i artikel 226 första stycket EG riktade kommissionen, efter att ha gett Konungariket Spanien tillfälle att inkomma med sina synpunkter, genom skrivelse av den 3 april 2002 ett motiverat yttrande till denna medlemsstat, och uppmanade den att inom två månader från delgivningen av det motiverade yttrandet vidta de nödvändiga åtgärderna för att uppfylla sina skyldigheter enligt direktiv 68/360, 73/148, 90/365 och 64/221. Kommissionen ansåg inte att svaret från de spanska myndigheterna var tillfredsställande och beslutade därför att väcka förevarande talan.

Talan

Den första anmärkningen: Den spanska lagstiftningen strider mot direktiven 68/360, 73/148 och 90/365, avseende villkoren för att uppehållstillstånd i Spanien skall kunna beviljas medborgare i tredjeland som är familjemedlemmar till gemenskapsmedborgare som har utövat sin rätt till fri rörlighet

Parternas argument

15 Med den första anmärkningen har kommissionen klandrat Konungariket Spanien för att ha åsidosatt bestämmelserna i direktiven 68/360, 73/148 och 90/365, genom att föreskriva ett krav på bosättningsvisering för att uppehållstillstånd skall kunna beviljas medborgare i ett tredjeland som är familjemedlemmar till en gemenskapsmedborgare.

16 Kommissionen har erinrat om att fördraget och gemenskapens sekundärrätt garanterar gemenskapsmedborgarnas rätt till fri rörlighet, och har gjort gällande att även vissa familjemedlemmar till dessa gemenskapsmedborgare — oavsett nationalitet — åtnjuter de rättigheter som följer av gemenskapsrätten.

17 Sagda familjemedlemmars skyldighet att erhålla en bosättningsvisering för att kunna beviljas uppehållstillstånd utgör inte bara en begränsning av deras rättigheter som härrör från gemenskapsbestämmelserna, utan även en indirekt begränsning av den rätt till fri rörlighet som gemenskapsmedborgaren själv har.

18 Kommissionen vidgår att medlemsstaterna kan kräva ett inresevisum av medborgare i ett tredjeland. Erhållandet av detta måste emellertid underlättas när det gäller familjemedlemmar till gemenskapsmedborgare, eftersom utfärdandet av visumet inte får medföra att dessa personer underställs ett immigrationsförfarande innan de reser in i en medlemsstat.

19 Det enda förhandsvillkor som medlemsstaterna kan ställa beträffande rätten för dem som omfattas av gemenskapsrätten att resa in i landet är enligt kommissionen att dessa personer företer de dokument som anges i artikel 3 i direktiven 68/360 och 73/148. Den har preciserat att det inresevisum som medlemsstaterna kan kräva vid inresa till deras territorium är ett begrepp som måste tolkas så att det endast utgörs av korttidsvisumet på tre månader.

20 Följaktligen är det först vid den tidpunkt då ett uppehållstillstånd utfärdas i enlighet med artikel 2 i direktiv 90/365 och artikel 6 i direktiv 73/148 som medborgare i tredjeland som är familjemedlemmar till en gemenskapsmedborgare måste visa att de uppfyller de villkor som har fastställts i gemenskapsbestämmelserna.

21 Enligt kommissionen följer härav att det strider mot gemenskapens bestämmelser och rättspraxis (dom av den 25 juli 2002 i mål C-459/99, MRAX, REG 2002, s. I-6591) att införa ett system enligt vilket medborgare i ett tredje land är skyldiga att genomgå ett immigrationsförfarande för att erhålla ett uppehållstillstånd som huvudsakligen utfärdas på grundval av bevis om att sökanden är familjemedlem till en gemenskapsmedborgare.

22 Den spanska regeringen har gjort gällande att medlemsstaterna, när en gemenskapsmedborgare flyttar inom gemenskapen och åtnjuter de rättigheter som han har

enligt fördraget och direktiven, enligt artikel 3.2 i direktiven 68/360 och 73/148 kan kräva inresevisum eller motsvarande dokument av de familjemedlemmar som inte är medborgare i en av dessa stater.

23 Enligt sagda regering kan medlemsstaterna, i enlighet med artikel 4.3 i direktiv 68/360 och artikel 6 a i direktiv 73/148, kräva att vederbörande uppvisar det dokument med vilket han reste in i landet.

24 Den spanska regeringen har understrukit skillnaden mellan inresevisum och bosättningsvisum och har gjort gällande att förordning nr 539/2001 bara omfattar korttidsvisum. Således har medlemsstaterna behörighet att anta bestämmelser om långtids- eller bosättningsvisum.

25 Den spanska regeringen har slutligen påpekat att det inte finns någon harmonisering på gemenskapsnivå avseende utfärdande av bosättningsvisum för medborgare i ett tredjeland. Eftersom rådet inte har antagit några rättsakter rörande immigrationspolitiken för de områden som omfattas av artikel 63 första stycket tredje punkten a och b EG, har medlemsstaterna fortfarande behörighet över området.

Domstolens bedömning

26 Domstolen vill inledningsvis erinra om att gemenskapslagstiftaren har funnit att det är viktigt att säkerställa skyddet för medlemsstaternas medborgares familjeliv för att avlägsna hindren för utövandet av de i fördraget skyddade grundläggande friheterna (dom av den 11 juli 2002 i mål C-60/00, Carpenter, REG 2002, s. I-6279, punkt 38, och domen i det ovannämnda målet MRAX, punkt 53).

27 Ur denna synvinkel utvidgas genom artikel 1 i direktiven 68/360, 73/148 och 90/365 tillämpningen av gemenskapsbestämmelserna om inresa och vistelse i medlemsstaterna till att omfatta makar till medborgare i sagda medlemsstater som omfattas av dessa bestämmelser, oavsett nationalitet.

28 I detta hänseende följer att rätten för en medborgare i ett tredjeland som är make till en medborgare i en medlemsstat att resa in i en medlemsstat följer av själva familjebandet. Således skall utfärdande av ett uppehållstillstånd till en medborgare i ett tredjeland som är make till en medborgare i en medlemsstat inte anses som en handling som medför rättigheter, utan som en handling för att från medlemsstatens sida individuellt fastställa vilken situation en medborgare i ett tredjeland befinner sig i mot bakgrund av bestämmelserna i gemenskapsrätten (se domen i det ovannämnda målet MRAX, punkt 74).

29 Vad gäller förfarandet för erhållande av ett uppehållstillstånd vill domstolen påpeka att de villkor som en medlemsstat kan uppställa för att utfärda detta tillstånd föreskrivs i artikel 4.3 c, d och e i direktiv 68/360, artikel 6 i direktiv 73/148 samt artikel 2 i direktiv 90/365.

30 Sagda villkor är begränsande (se, för ett liknande resonemang, dom av den 8 april 1976 i mål 48/75, Royer, REG 1976, s. 497, punkt 37, svensk specialutgåva, volym 3, s. 73, av den 5 februari 1991 i mål C-363/89, REG 1991, s. I-273, punkterna 14 och 15, och av den 5 mars 1991 i mål C-376/89, Giagounidis, REG 1991, s. I-1069, punkt 21).

31 Domstolen vill understryka att medlemsstaterna enligt artikel 3.1 i direktiv 68/360 och 73/148 skall tillåta medborgare i medlemsstaterna och deras familjemedlemmar som omfattas av sagda direktiv att resa in i territoriet mot uppvisande av enbart giltigt identitetskort eller pass.

32 Enligt artikel 3.2 i samma direktiv kan medlemsstaterna när en medborgare i en medlemsstat förflyttar sig inom gemenskapen för att utöva sina rättigheter enligt fördraget och sagda direktiv kräva inresevisum eller motsvarande dokument för dennes familjemedlemmar som inte är medborgare i en av dessa stater. En förteckning över de tredjeländer vars medborgare skall ha visering när de passerar medlemsstaternas yttre gränser har fastställts genom rådets förordning (EG) nr 2317/95 av den 25 september 1995 om fastställande av de tredje länder vars medborgare måste ha visering när de passerar medlemsstaternas yttre gränser (EGT L 234, s. 1), som har ersatts av rådets förordning (EG) nr 574/1999 av den 12 mars 1999 (EGT L 72, s. 2), som i sin tur ersatts av förordning nr 539/2001 (domen i det ovannämnda målet MRAX, punkt 56).

33 Emellertid skall sagda stater i största möjliga mån underlätta för de familjemedlemmar som inte är medborgare i en av medlemsstaterna att få de visa de behöver. I detta hänseende har domstolen redan slagit fast att visering skall beviljas så snabbt som möjligt och om möjligt på de platser där inresa i staten sker, och att den fulla verkan av bestämmelserna i direktiven 68/360 och 73/148 annars åsidosätts (domen i det ovannämnda målet MRAX, punkt 60).

34 I artikel 2 i förordning nr 539/2001 definieras visering som ett tillstånd som utfärdats av en medlemsstat och som krävs i samband med inresa för en vistelse för en tid som sammanlagt inte överstiger tre månader.

35 Enligt de spanska bestämmelserna rörande villkoren för erhållande av ett uppehållstillstånd måste de familjemedlemmar till gemenskapsmedborgare vilka inte är medborgare i en medlemsstat bland annat ha en bosättningsvisering för familjeåterförening i sitt pass.

36 Således måste sagda familjemedlemmar vidta uppehållsformaliteter innan de kan komma in i Spanien, för att de inte skall vägras uppehållstillstånd.

37 Vidare återfinns inte de typer av visa som krävs enligt de spanska bestämmelserna i de villkor för utfärdande av uppehållstillstånd för familjemedlemmar till gemenskapsmedborgare som föreskrivs i direktiven 68/360, 73/148 och 90/365 (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet MRAX, punkt 56).

38 Följaktligen utgör det krav på bosättningsvisering som föreskrivs i de spanska bestämmelserna och som måste vara uppfyllt för att erhålla ett uppehållstillstånd, och, som en följd härav, vägran att utfärda detta tillstånd till medborgare i ett tredje land som är familjemedlemmar till en gemenskapsmedborgare med motiveringen att familjemedlemmen dessförinnan borde ha ansökt om en bosättningsvisering vid det spanska konsulatet i sin senaste hemort, en åtgärd som strider mot bestämmelserna i direktiven 68/360, 73/148 och 90/365.

39 Av det ovan anförda följer att kommissionens första anmärkning är välgrundad.

Den andra anmärkningen: Åsidosättande av direktiv 64/221

Parternas argument

40 Med den andra anmärkningen har kommissionen gjort gällande att medlemsstaten, i enlighet med den allmänna systematiken i gemenskapslagstiftningen avseende

utfärdande av uppehållstillstånd och i synnerhet med beaktande av artikel 5 i direktiv 64/221, måste fatta beslut om uppehållstillståndet så snart som möjligt och senast sex månader efter den dag då ansökan om uppehållstillstånd inlämnades.

41 Samtidigt som kommissionen har vidgått att de spanska rättsliga bestämmelserna är förenliga med direktiv 64/221 vad gäller de tidsfrister som föreskrivs för utfärdande av uppehållstillstånd, har den påtalat att Konungariket Spanien inte har iakttagit den tidsfrist som har fastställts i artikel 5 i sagda direktiv i det särskilda fallet rörande fru Rotte Ventura, som erhöll sitt uppehållstillstånd först efter ett förfarande som varade i tio månader.

42 De spanska myndigheterna anser att kommissionen inte på grundval av ett isolerat fall kan klandra Konungariket Spanien för att allmänt sett inte ha iakttagit gemenskapsbestämmelserna, särskilt som vederbörande i väntan på utfärdandet av uppehållstillståndet fick vistas i denna medlemsstat.

Domstolens bedömning

43 Inledningsvis vill domstolen erinra om att skyldigheten för medlemsstaterna att till följd av ett direktiv uppnå det resultat som föreskrivs i detta och deras förpliktelse enligt artikel 10 EG att vidta alla lämpliga åtgärder, både allmänna och särskilda, för att säkerställa att denna skyldighet fullgörs, åligger alla myndigheter i medlemsstaterna (dom av den 8 oktober 1987 i mål 80/86, Kolpinghuis Nijmegen, REG 1987, s. 3969, punkt 12, svensk specialutgåva, volym 9, s. 213).

44 Domstolen har redan slagit fast att kommissionen kan yrka att den skall fastställa att fördragsbrott har skett genom att det resultat som ett direktiv syftar till inte har uppnåtts i ett visst bestämt fall (dom av den 10 april 2003 i de förenade målen C-20/01 och C-28/01, kommissionen mot Tyskland, REG 2003, s. I-3609, punkt 30).

45 Domstolen vill betona att medlemsstaten enligt artikel 5.1 i direktiv 64/221, så snart som möjligt och senast sex månader efter den dag då ansökan om uppehållstillstånd inlämnades, skall fatta beslut om utfärdandet av uppehållstillståndet.

46 I förevarande fall är det utrett att fru Rotte Ventura, som är medborgare i ett tredjeland och maka till en gemenskapsmedborgare som har utövat sin rätt till fri rörlighet, erhöll uppehållstillståndet först efter ett tio månader långt förfarande, vilket strider mot kraven i sagda direktiv.

47 I detta hänseende har det ringa betydelse att sökanden provisoriskt får stanna i landet i väntan på beslutet rörande beviljande av eller avslag på ansökan om uppehållstillstånd. Såsom generaladvokaten påpekade i punkt 63 i förslaget till avgörande är frågan huruvida överskridandet av fristen har utgjort ett hinder för bosättning eller för utövande av någon verksamhet irrelevant.

48 Följaktligen är kommissionens andra anmärkning välgrundad.

49 Av vad ovan anförts följer att Konungariket Spanien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt sagda direktiv

— genom att inte korrekt ha införlivat direktiven 68/360, 73/148 och 90/365 med sin interna rättsordning, och i synnerhet genom att föreskriva ett krav på bosättningsvisering för att uppehållstillstånd skall kunna beviljas medborgare i

ett tredjeland som är familjemedlemmar till en gemenskapsmedborgare som har utövat sin fria rörlighet, och

— genom att i strid med bestämmelserna i direktiv 64/221 underlåta att så snart som möjligt och senast sex månader efter den dag då ansökan om uppehållstillstånd inlämnades utfärda uppehållstillståndet.

Rättegångskostnader

50 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Konungariket Spanien skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Konungariket Spanien har tappat målet, skall denna stat ersätta rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar domstolen (andra avdelningen) följande dom:

1) **Konungariket Spanien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt rådets direktiv 68/360/EEG av den 15 oktober 1968 om avskaffande av**

restriktioner för rörlighet och bosättning inom gemenskapen för medlemsstaternas arbetstagare och deras familjer, rådets direktiv 73/148/EEG av den 21 maj 1973 om avskaffande av restriktioner för rörlighet och bosättning inom gemenskapen för medborgare i medlemsstaterna i fråga om etablering och tillhandahållande av tjänster och rådets direktiv 90/365/EEG av den 28 juni 1990 om rätt till bosättning för anställda och egna företagare som inte längre är yrkesverksamma, respektive rådets direktiv 64/221/EEG av den 25 februari 1964 om samordningen av särskilda åtgärder som gäller utländska medborgares rörlighet och bosättning och som är berättigade med hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa

— **genom att inte korrekt ha införlivat direktiv 68/360, direktiv 73/148 och direktiv 90/365 med sin interna rättsordning, och i synnerhet genom att föreskriva ett krav på bosättningsvisering för att uppehållstillstånd skall kunna beviljas medborgare i ett tredjeland som är familjemedlemmar till en gemenskapsmedborgare som har utövat sin fria rörlighet, och**

— **genom att i strid med bestämmelserna i direktiv 64/221 underlåta att så snart som möjligt och senast sex månader efter den dag då ansökan om uppehållstillstånd inlämnades utfärda uppehållstillståndet.**

2) **Konungariket Spanien skall ersätta rättegångskostnaderna.**

Underskrifter